

In gesprek over: ESTER

Het Bijbelboek Ester is een oeroud verhaal waar hedendaagse wijsheden uit te putten zijn. God wordt in het verhaal niet genoemd, maar betekent dat ook dat Hij niet aanwezig is?

Inleiding

U heeft wellicht het verhaal van Ester wel eens gehoord of gelezen. Probeer als inleiding op dit gespreksmoment met elkaar, uit het hoofd, het verhaal van Ester na te vertellen. Met welke gebeurtenissen begint het verhaal? Hoe gaat het verder? Noteer in het kort de volgorde van gebeurtenissen op papier.

Als u het met elkaar eens bent geworden over de inhoud van het verhaal, leest u dan het complete verhaal met elkaar aandachtig door (een iets verkorte versie vindt u als bijlage bij deze gesprekshandleiding).

Benoem daarbij

- wat anders is dan in de versie van het verhaal die u met elkaar heeft opgesteld;
- wat u positief opvalt;
- wat u negatief opvalt.

Stel dat u met elkaar dit verhaal op zou moeten voeren als toneelstuk en u mocht uw eigen rol kiezen,

- welke rol zou u dan willen spelen?;
- kunt u dan aangeven waarom u voor deze rol kiest?;
- en kunt u aangeven waarom u niet voor de andere rollen kiest?

De verschillende personages in het verhaal Ester streven verschillende waarden na. Kunt u aangeven

- welke waarden belangrijk waren voor koningin Wasti?
- welke waarden belangrijk waren voor Haman?
- welke waarden belangrijk waren voor Mordechai?

God en Ester

In het bijbelboek Ester wordt de naam van God niet expliciet genoemd, maar vaak wordt gesteld dat Hij als het ware in 'codetaal' aanwezig is.

- In welk gedeelte van het bijbelboek ziet u God verborgen aanwezig?

Ook wij maken gebeurtenissen in het leven mee waarin over God niet gesproken wordt, maar waar Hij toch bij is.

- Kunt u zich een gebeurtenis in herinnering roepen waarbij dit zo was, of waarbij u vermoedt dat dat zo was?

Op pag. 8 staat een klein stukje tekst van Abraham Joshua Heschel. Leest u het met elkaar eens door.

- Wat denkt u over deze uitspraak? Herkent u er iets in of juist niet?

Verhalen

Op pag. 14 schrijft Kees Posthumus: 'Sommige verhalen zijn te belangrijk om verzwegen te worden. Vergeten is ballingschap,

herinneren is bevrijding.' Het verhaal van Ester is al eeuwenlang doorverteld en wordt jaarlijks op het Poerimfeest gelezen.

- Heeft u een verhaal dat u steeds opnieuw in herinnering wilt roepen? Of kent u iemand die een verhaal heeft dat hij of zij steeds wil horen of vertellen?
- Kunt u ook aangeven waarom het belangrijk is dat dit verhaal steeds wordt herhaald?
- Vertelden uw ouders/opvoeders u verhalen? Zo ja, zou u er één met de groep willen delen? Heeft dit verhaal u iets meegegeven in uw leven?

De samenstellers van de Bijbel in de vorm zoals wij die kennen, hebben het belangrijk gevonden dat ook het boek Esther in de kerk steeds gelezen blijft worden.

- Zou u, als u had meegeholpen aan het samenstellen van de Bijbel, daarmee ingestemd hebben? Zo ja: waarom? Zo nee: waarom niet?

Voor een gratis abonnement op deze gespreksleidraad kunt u een mailtje sturen naar: kio@pkn.nl

Voor een abonnement op *Open Deur*, oecumenisch maandblad over vragen van geloven en leven, voor mensen binnen en buiten de kerken kunt u contact opnemen met Boekencentrum uitgevers, tel. (079) 362 86 28, www.open-deur.nl

veranderd in vreugde en waarin rouw was veranderd in feest. Ze moesten er dagen van feestmalen en feestvreugde van maken, dagen waarop ze elkaar lekkernijen stuurden en geschenken gaven aan de armen. De Joden gaven gevolg aan wat Mordechai hun schreef.

Want zo was het gegaan: Haman had een plan beraamd om de Joden uit te roeien. Hij had het poer, dat wil zeggen het lot, laten werpen om paniek onder hen te zaaien en hen te kunnen uitroeien. Maar nadat Ester zich tot de koning had gewend, gaf deze niet alleen toestemming om een brief te schrijven, maar besloot hij ook dat het onheil dat Haman met zijn verderfelijke plan tegen de Joden had beraamd, op diens eigen hoofd zou neerkomen. Hij en zijn zonen werden aan de paal gehangen. Het is naar het woord poer dat deze dagen Poeriem worden genoemd.

10

Koning Ahasveros legde zowel het vasteland als de eilanden voor de kust belasting op. Al zijn machtige daden en krijgsverrichtingen zijn opgetekend in de kronieken van de koningen van Medië en Perzië, evenals alle bijzonderheden over de hoge positie die hij Mordechai had gegeven. Mordechai, de Jood, volgde in rang immers onmiddellijk op koning Ahasveros. Hij stond bij de Joden in aanzien en was bij hen allen geliefd, want hij streefde het geluk van zijn volk na en was een pleitbezorger voor het welzijn van allen die tot dit volk behoorden.

Tot slot

Lees met elkaar als afsluiting van dit gespreksmoment het ‘Lied van Esther’ van Huub Oosterhuis op pag. 11. Welke betekenis haalt de dichter uit het boek Ester?

Annemarie Roding, theoloog binnen de Protestantse Kerk in Nederland en geestelijk verzorger bij Careyn

Het Bijbelboek Ester

1

Het was in de tijd van Ahasveros. In het derde jaar van zijn regering, toen hij in de burcht van Susa zetelde, richtte deze koning Ahasveros een feestmaal aan voor al zijn rijksgroten en hoge functionarissen; alle bevelhebbers van het leger van Perzië en Medië, de adel en de hoofden van de provincies waren aanwezig. Vele dagen spreidde hij de rijkdom en luister van zijn koningschap tentoon en de pracht en praal van zijn majesteit – honderdtachtig dagen lang. Toen deze dagen voorbij waren, richtte de koning een feestmaal aan voor alle bewoners van de burcht van Susa, van hoog tot laag. Dit duurde zeven dagen, en het werd gehouden in de binnenhof van de tuin van het koninklijk paleis. Draperieën van fijn linnen, wit en blauwpurper van kleur, waren aan albasten zuilen bevestigd met roodpurperen koorden van byssus en zilveren ringen; op een mozaïekvloer van porfier, albast, parelmoer en gekleurde stenen stonden rustbanken van goud en zilver. Er werd wijn geschonken in

gouden bekers, de ene nog fraaier dan de andere, en er was koninklijke wijn in overvloed, zoals men dat bij een koning mag verwachten. En bij het drinken gold de regel: geen beperkingen; Ook Wasti, de koningin, richtte een feestmaal aan, voor de vrouwen in het paleis van koning Ahasveros.

Op de zevende dag, toen de koning door de wijn in een vrolijke stemming was, beval hij om koningin Wasti, getooid met de koninklijke hoofdband, bij hem te brengen; hij wilde de rijksgroten van de volken haar schoonheid laten zien, want zij was mooi. Maar toen haar het bevel van de koning werd overgebracht, weigerde koningin Wasti te komen. Dit ergerde de koning zeer en hij ontstak in woede.

Hij wendde zich tot de wijzen. ‘Wat zegt de wet?’ vroeg de koning. ‘Wat moet er gebeuren met koningin Wasti, nu ze geen gehoor heeft gegeven aan het koninklijk bevel dat haar is overgebracht?’ Daarop verklaarden zij ten overstaan van de koning en de rijksgroten: ‘Niet alleen tegenover de koning heeft koningin Wasti zich misdragen, maar ook tegenover alle rijksgroten en alle volken in de provincies van koning Ahasveros. Immers, wat de koningin heeft gedaan, zal alle vrouwen ter ore komen en hen ertoe aanzetten hun echtgenoten te minachten. Ze zullen zeggen: “Koning Ahasveros gaf bevel om koningin Wasti bij hem te brengen, maar ze kwam niet.” Nog vandaag zullen de vrouwen van alle rijksgroten van Perzië en Medië, zodra ze hebben gehoord wat de koningin heeft gedaan, zich hierop beroepen tegenover hun echtgenoten, en dat zal leiden tot veel minachting en ergernis. Als het de koning goeddunkt, laat hij dan een koninklijk besluit uitvaardigen waarin bepaald wordt dat Wasti koning Ahasveros niet meer onder ogen mag komen en dat de koning haar koninklijke waardigheid aan een ander zal geven, die beter is dan zij. Als in het hele rijk bekend wordt

goeddunkt, laat hij de Joden in Susa dan toestemming geven om ook morgen te handelen volgens de wet die voor vandaag geldt. En laat hij hun toestaan om de lijken van Hamans tien zonen aan een paal te hangen.’ De koning gaf bevel dat het zo zou gebeuren. Er werd in Susa een wet uitgevaardigd, en ook werden de tien zonen van Haman opgehangen. De Joden in Susa sloten zich dus ook op de veertiende dag van de maand adar aaneen en ze doodden in Susa nog eens driehonderd man. Maar hun bezittingen raakten ze met geen vinger aan.

Ook de andere Joden, elders in de provincies van het koninkrijk, hadden zich aaneengesloten en hun leven verdedigd. Op de dertiende dag van de maand adar verzekerden zij zich van rust door vijfenzeventigduizend van hun belagers te doden; hun bezittingen echter raakten ze met geen vinger aan. Op de veertiende van die maand hadden ze rust, en ze maakten van die dag een dag van feestmalen en feestvreugde. (De Joden in Susa daarentegen, die zich op zowel de dertiende als de veertiende van die maand aaneengesloten hadden, hadden rust op de vijftiende en maakten van die dag een feestdag.) Zo komt het dat de Joden van het platteland, die in niet-ommuurde steden wonen, de veertiende dag van de maand adar vierden met feestvreugde en feestmalen en elkaar op die dag lekkernijen sturen.

Mordechai stelde al deze gebeurtenissen op schrift en hij stuurde brieven naar de Joden in alle provincies van koning Ahasveros’ rijk, of ze nu dichtbij woonden of ver weg. Daarin verplichtte hij hen ertoe om elk jaar opnieuw zowel de veertiende als de vijftiende dag van de maand adar te vierden, omdat dit de dagen waren waarop de Joden rust gekregen hadden en niet meer door hun vijanden werden bedreigd, en omdat dit de maand was waarin droefheid was

sloten zich velen bij de Joden aan, want angst voor de Joden had zich van hen meester gemaakt.

9

De dertiende dag van de twaalfde maand, de maand adar, brak aan, de dag waarop het bevel en de wet van de koning zouden worden uitgevoerd, de dag waarop de vijanden van de Joden hen in hun macht hoopten te krijgen. Maar het omgekeerde gebeurde: het waren juist de Joden die hun belagers in hun macht kregen. Die dag sloten de Joden zich in alle steden aaneen, in alle provincies van koning Ahasveros' rijk, om hen die op hun ondergang uit waren om te brengen. Niemand hield stand tegen de Joden, want angst voor hen had zich van alle volken meester gemaakt. De hoofden van alle provincies, de satrapen, de gouverneurs en de koninklijke ambtenaren steunden de Joden uit angst voor Mordechai. Mordechai had immers een hoge positie in het paleis en zijn faam verbreidde zich over alle provincies; hij werd hoe langer hoe machtiger. De Joden sloegen met het zwaard op al hun vijanden in en zaaiden dood en verderf, ze deden met hun belagers wat ze wilden. In de burcht van Susa doodden ze niet minder dan vijfhonderd man. 7 Ook doodden ze de tien zonen van Haman, de vijand van de Joden. Maar hun bezittingen raakten ze met geen vinger aan.

Toen de koning die dag vernam hoeveel mensen er in de burcht van Susa gedood waren, zei hij tegen koningin Ester: 'Alleen al in de burcht van Susa hebben de Joden vijfhonderd man gedood, ook de tien zonen van Haman. Hoeveel tegenstanders zullen ze dan wel niet hebben gedood in de andere provincies van het rijk! Wat wilt u verder nog vragen? Het zal u gegeven worden. Wat is uw wens? Hij zal vervuld worden.' Ester antwoordde: 'Als het de koning

dat de koning een dergelijke verordening heeft uitgevaardigd, dan zullen alle vrouwen, van de hoogste tot de laagste, hun echtgenoten met respect bejegenen.'

Het voorstel vond instemming bij de koning en de rijksgroten, en de koning volgde het op. Hij stuurde brieven naar alle provincies van zijn rijk, naar elke provincie in haar eigen schrift en naar elk volk in zijn eigen taal. Daarin stond dat iedere man thuis heer en meester moest zijn.

2

Na verloop van tijd, toen de woede van koning Ahasveros bedaard was, gingen zijn gedachten weer uit naar Wasti; hij overdacht wat ze had gedaan en wat er over haar besloten was. Daarom opperden zijn kamerdienaars: 'De koning zou in alle provincies van zijn rijk gevolmachtigden moeten aanstellen met de opdracht op zoek te gaan naar de mooiste meisjes en die bij elkaar te brengen in de burcht van Susa, in het vrouwenverblijf. Daar zouden ze onder toezicht moeten worden gesteld en een schoonheidsbehandeling moeten krijgen. En het meisje dat de koning het meest bevalt, zou dan koningin moeten worden in de plaats van Wasti.' Dit voorstel vond instemming bij de koning en hij voerde het uit.

Nu woonde er in de burcht van Susa een zekere Mordechai, een Jood. Hij was een zoon van Jaïr, de zoon van Simi, de zoon van Kis, uit de stam Benjamin. Hij was een van de mensen die samen met Jechonja, de koning van Juda, door koning Nebukadnessar van Babylonië als ballingen uit Jeruzalem waren weggevoerd. Deze Mordechai was de pleegvader van Hadassa, ook Ester genoemd, die een nicht van hem was en geen vader of moeder meer had. Na de dood van haar ouders had Mordechai haar als dochter aangenomen. Het meisje was lieflijk en mooi. Toen nu het besluit van de koning

in een verordening bekend was gemaakt en er veel meisjes bij elkaar werden gebracht in de burcht van Susa, werd ook Ester naar het koninklijk paleis overgebracht en onder toezicht van de haremwachter gesteld. Het meisje stond hem aan en won zijn genegenheid. Daarom liet hij haar zonder uitstel de schoonheidsbehandeling en het voorgeschreven voedsel geven en stelde hij zeven voortreffelijke dienaressen uit het koninklijk paleis tot haar beschikking. Ester had niet verteld uit welk volk of welke familie ze stamde; Mordechai had haar namelijk op het hart gedrukt dit niet bekend te maken. En iedere dag wandelde Mordechai langs de voorhof van het vrouwenverblijf om te weten te komen hoe het met Ester ging en wat er met haar zou gebeuren.

Zo werd Ester bij koning Ahasveros gebracht. En de koning voelde voor Ester meer liefde dan voor alle andere vrouwen, meer dan alle andere meisjes verwierf zij zijn bewondering en genegenheid. Daarom deed hij haar de koninklijke hoofdband om en maakte haar koningin in de plaats van Wasti. De koning richtte een groot feestmaal aan voor al zijn rijksgroten en hoge functionarissen, het Feestmaal van Ester. Ook kondigde hij voor alle provincies een rustdag af, en met een vrijgevigheid die men van een koning mag verwachten deelde hij geschenken uit.

Eens, toen Mordechai dienst deed in de Koningspoort, gebeurde het dat twee eunuchen die de koning als lijfwacht dienden, uit verbittering een plan beraamden om koning Ahasveros om het leven te brengen. Dit voornemen kwam Mordechai ter ore en hij bracht koningin Ester ervan op de hoogte, en Ester vertelde namens Mordechai alles aan de koning. De zaak werd onderzocht en de beschuldiging bleek gegrond. De beide mannen werden aan een paal gehangen. En in aanwezigheid van de koning werd dit alles opgetekend in de kronieken.

satrapen en de gouverneurs, en aan de hoofden van alle provincies, van India tot Nubië, honderdzevenentwintig provincies. Voor elke provincie was er een bevel in haar eigen schrift en voor elk volk in zijn eigen taal, ook voor de Joden in hun eigen schrift en hun eigen taal. Mordechai liet dit bevel schrijven in naam van koning Ahasveros en verzegelde het met de zegelring van de koning. Door boden die snelle paarden bereden, gefokt in de koninklijke stoeterij, liet hij brieven verspreiden waarin stond dat de koning de Joden in alle steden het recht gaf om zich aaneen te sluiten en hun leven te verdedigen; iedere groep gewapenden van welk volk of uit welke provincie ook die hen en hun vrouwen en kinderen zou willen aanvallen, mochten ze tot de laatste man doden, en hun bezittingen mochten ze buitmaken. In alle provincies van koning Ahasveros zou dit recht gelden voor één bepaalde dag, en wel de dertiende dag van de twaalfde maand, de maand adar. In alle provincies moesten afschriften van de brief worden verspreid; de inhoud ervan moest overal als wet worden uitgevaardigd en aan alle volken bekendgemaakt worden, zodat de Joden zich tegen de genoemde dag gereed konden houden om zich op hun vijanden te wreken. Op bevel van de koning vertrokken de boden op hun snelle, koninklijke paarden met de grootste spoed. Ook in de burcht van Susa werd de wet uitgevaardigd.

Mordechai verliet de koning in een koninklijk gewaad van fijn linnen, blauwpurper en wit van kleur, en hij droeg een grote gouden kroon en een roodpurperen mantel van byssus. De stad Susa juichte en was opgetogen. Voor de Joden brak er een tijd aan van licht en vreugde, blijdschap en eer. In alle provincies en in alle steden heerste onder de Joden vreugde en blijdschap zodra het bevel en de wet van de koning er bekend werden; er werden maaltijden aangericht en er werd feest gevierd. En uit alle volken van het land

8

Diezelfde dag nog schonk koning Ahasveros de bezittingen van Haman, de vijand van de Joden, aan koningin Ester. En Mordechai kreeg vrij toegang tot de koning, want Ester had verteld in welke relatie hij tot haar stond. De koning deed de zegelring af die hij Haman had afgenomen en gaf die aan Mordechai. En Ester gaf Mordechai het beheer over Hamans bezittingen.

Opnieuw wendde Ester zich tot de koning. Huilend viel ze aan zijn voeten en smeekte hem het verderfelijke plan te verijdelen dat Haman tegen de Joden had beraamd. De koning stak Ester de gouden scepter toe, waarna ze opstond, voor de koning ging staan en zei: 'Als het de koning goeddunkt en hij mij goedgezind is, als het de koning juist lijkt en hij op mij gesteld is, laat er dan een schrijven uitgaan dat de brieven herroept die geschreven zijn door Haman, waarin zijn plan staat om in alle provincies van het rijk de Joden uit te roeien. Want hoe zou ik het onheil dat mijn volk treft kunnen aanzien? Hoe zou ik het uitroeien van mijn familie kunnen aanzien?' Koning Ahasveros zei tegen koningin Ester en tegen de Jood Mordechai: 'Hamans bezittingen heb ik al aan Ester gegeven en hijzelf is aan de paal gehangen omdat hij de Joden om het leven wilde brengen. Stel nu zelf, in naam van de koning, een verordening op schrift die volgens u in het belang van de Joden is, en verzegel die met de koninklijke zegelring. Want wat geschreven is in naam van de koning en verzegeld met de zegelring van de koning kan niet worden herroepen.'

Meteen daarna werden de schrijvers van de koning ontboden. Er werd een bevel op schrift gesteld dat precies zo luidde als Mordechai het wilde en dat gericht was aan de Joden, aan de

3

Na verloop van tijd gaf koning Ahasveros een hoge positie aan Haman, hij plaatste hem boven alle rijksgroten aan zijn hof. Alle hoge functionarissen van de koning die in de Koningspoort waren, vielen telkens voor Haman op de knieën en bogen zich voor hem neer, want zo had de koning het geboden. Alleen Mordechai knielde of boog nooit voor hem. Toen Haman te weten kwam dat Mordechai niet voor hem knielde of boog, werd hij woedend, en hij besloot Mordechai uit de weg te ruimen. Maar nadat men hem had verteld uit welk volk Mordechai stamde, was de dood van Mordechai alleen hem niet genoeg: vanaf dat moment zon Haman op middelen om alle Joden in Ahasveros' rijk om te brengen, heel Mordechais volk. In de eerste maand van het twaalfde regeringsjaar van koning Ahasveros, de maand nisan, liet Haman in zijn persoonlijke aanwezigheid het poer werpen, dat wil zeggen het lot, over alle dagen en over alle maanden, een voor een, tot en met de twaalfde maand, de maand adar. Daarna zei Haman tegen koning Ahasveros: 'Er is een bepaald volk dat over alle provincies van uw rijk verspreid leeft en te midden van de andere volken zijn eigen leven leidt. Hun wetten verschillen van die van alle andere volken en aan de wetten van de koning houden ze zich niet. De koning is er niet bij gebaat hen maar rustig hun gang te laten gaan. Als het de koning goeddunkt, laat er dan een bevel op schrift worden gesteld dat ze moeten worden uitgeroeid. Dan zal ik tienduizend talent zilver afdragen aan de ambtenaren die de koninklijke schatkist beheren.' De koning deed zijn zegelring af en gaf die aan Haman, de vijand van de Joden. 'Over uw zilver kunt u vrij beschikken,' zei hij tegen Haman, 'en ook over dat volk: doe ermee wat u het beste lijkt.'

Zo werd er een bevel op schrift gesteld dat precies zo luidde als Haman het wilde. Voor elke provincie was er een bevel in haar eigen schrift en voor elk volk in zijn eigen taal. Het werd geschreven in naam van koning Ahasveros en met de zegelring van de koning verzegeld. En er werden door boden in alle provincies van het koninkrijk brieven verspreid waarin stond dat op één bepaalde dag, en wel op de dertiende dag van de twaalfde maand, de maand adar, alle Joden moesten worden gedood en volledig uitgeroeid, jong en oud, vrouwen en kinderen inbegrepen, en dat hun bezittingen mochten worden buitgemaakt. Ook in de burcht van Susa werd de wet uitgevaardigd. En terwijl de koning en Haman rustig zaten te drinken, raakte de stad Susa in rep en roer.

4

Toen Mordechai vernam wat er was gebeurd, scheurde hij zijn kleren, hulde zich in een rouwkleed en wierp stof over zijn hoofd. Zo ging hij de stad door, terwijl hij luid en bitter klaagde. Voor de Koningspoort bleef hij staan, want het was niet toegestaan deze in rouwkleding binnen te gaan. In alle provincies heerste onder de Joden diepe rouw zodra het bevel en de wet van de koning er bekend werden: ze vastten, huilden en weeklaagden, en velen huilden zich in een rouwkleed en legden zich neer in het stof. Esters dienaressen en de eunuchen die haar dienden, brachten Ester op de hoogte. De koningin was hevig geschokt en liet Mordechai kleren brengen, opdat hij die zou dragen in plaats van zijn rouwkleed. Maar hij wilde ze niet aannemen. Toen ontbood Ester Hatach, een van de eunuchen die de koning haar als persoonlijke dienaar had gegeven. Ze droeg hem op uit te zoeken wat de reden was van Mordechais gedrag. Mordechai vertelde hem alles wat hem was overkomen. Bovendien gaf hij hem

7

Zo waren de koning en Haman weer bij koningin Ester te gast. Ook op deze tweede dag zei de koning tegen Ester: 'Wat wilt u vragen, koningin Ester? Het zal u gegeven worden. Wat is uw wens? Al was het de helft van mijn rijk, uw wens zal vervuld worden.' Koningin Ester antwoordde: 'Majesteit, als u mij goedgezind bent en als het de koning goeddunkt, schenk mij en ook mijn volk dan het leven; dat is wat ik wil vragen, dat is mijn wens. Want we zijn verkocht, mijn volk en ik, om gedood te worden en volledig te worden uitgeroeid'. 'Wie is die man, waar is die man die zijn zinnen erop heeft gezet om zoiets te doen?' vroeg koning Ahasveros aan koningin Ester. En Ester antwoordde: 'Die meedogenloze vijand, dat is die ellendeling daar, Haman!'

Haman kromp ineem van angst voor de koning en de koningin. Woedend stond de koning van tafel op en ging de paleistuin in. Maar Haman bleef, om koningin Ester om zijn leven te smeken, want hij besepte dat hij van de koning niets goeds te verwachten had. Toen de koning uit de paleistuin terugkwam in het vertrek waar de maaltijd werd gehouden, had Haman zich juist laten neervallen op de bank waarop Ester lag. 'Ook nog de koningin aanranden in mijn aanwezigheid?!' riep de koning uit. Nauwelijks had hij deze beschuldiging geuit of men bedekte Hamans gezicht. Charbona, een van de eunuchen die de koning dienden, zei: 'Staat er bij Hamans eigen huis niet al een paal van vijftig el hoog, die Haman heeft neergezet voor Mordechai, dezelfde Mordechai die de koning ooit zo'n grote dienst heeft bewezen?' 'Hang hem daaraan,' zei de koning. Zo werd Haman aan de paal gehangen die hij had laten klaarzetten voor Mordechai. Toen bedaarde de woede van de koning.

dacht bij zichzelf: Aan wie zou de koning meer eer willen bewijzen dan aan mij? En hij antwoordde de koning: 'Als de koning iemand eer wil bewijzen ... Er zou een koninklijk gewaad moeten worden gehaald dat de koning zelf heeft gedragen en een paard waarop de koning zelf heeft gereden en dat een koninklijke kroon op het hoofd heeft. Dat gewaad en dat paard moeten worden toevertrouwd aan een van de rijksgroten van de koning, aan iemand die tot de adel behoort. En die moet dan degene aan wie de koning eer wil bewijzen het gewaad omhangen, hem op het paard over het stadsplein laten rijden en, voor hem uit gaand, roepen: "Dit valt eenieder ten deel aan wie de koning eer wil bewijzen!"' Daarop zei de koning tegen Haman: 'Haal snel het gewaad en het paard waarover u hebt gesproken en handel op de voorgestelde manier met de Jood Mordechai, die dienstdoet in de Koningspoort. Laat niets van wat u hebt voorgesteld achterwege.' Haman haalde het gewaad en het paard, hing Mordechai het gewaad om en liet hem over het stadsplein rijden. En terwijl hij voor hem uit ging, riep hij: 'Dit valt eenieder ten deel aan wie de koning eer wil bewijzen!' Mordechai ging hierna terug naar de Koningspoort. Maar Haman haastte zich naar huis, treurend. Aan zijn vrouw Zeres en aan al zijn vrienden vertelde hij wat hem was overkomen. Zijn raadgevers en zijn vrouw zeiden daarop tegen hem: 'Als die Mordechai, van wie je nu voor het eerst hebt verloren, tot het Joodse volk behoort, kun je niet tegen hem op; je zult het volledig van hem verliezen.' Ze waren nog niet uitgesproken, of daar waren de eunuchen van de koning al, die Haman zo snel mogelijk naar het feestmaal brachten dat Ester had bereid.

een afschrift van de wet die in Susa was uitgevaardigd, waarin stond dat de Joden moesten worden omgebracht. Dat moest Hatach aan Ester laten zien om haar op de hoogte te brengen. 'En,' zei hij, 'verzoek haar met klem naar de koning te gaan. Ze moet hem om genade smeken en bij hem voor haar volk pleiten.' Hatach ging naar Ester terug en bracht haar Mordechais woorden over. Ester droeg Hatach op om Mordechai het volgende te antwoorden: 'Alle dienaren van de koning en de inwoners van alle provincies van het koninkrijk weten dat er maar één wet geldt voor iedere man of vrouw die zonder ontboden te zijn naar de koning gaat en in de binnenhof komt: die persoon wordt ter dood gebracht. Alleen degene wie de koning zijn gouden scepter toesteeckt, brengt het er levend af. Wat mijzelf betreft, ik ben nu al in geen dertig dagen bij de koning ontboden.'

Toen liet Mordechai het volgende antwoord aan Ester geven: 'Beeld je maar niet in dat jij, omdat je in het koninklijk paleis woont, als enige van alle Joden zult ontkomen. Als jij nu je mond niet opendoet, nu het moment daar is, komt er van een andere kant wel uitkomst en redding voor de Joden. Maar jij en je vaders familie komen dan om. Wie weet ben je juist koningin geworden met het oog op een tijd als deze.' Toen liet antwoordde Ester hem: 'Roep alle Joden die in Susa wonen bij elkaar en vast voor mij: eet niet en drink niet, overdag niet en 's nachts niet, drie dagen lang. Ook ik zal op die manier vasten met mijn dienaressen. En na die voorbereiding zal ik naar de koning gaan, al is dat tegen de wet. Moet ik omkomen, goed, dan zal ik omkomen.' Mordechai ging weg en deed wat Ester hem had opgedragen.

5

Toen de derde dag aangebroken was, hulde Ester zich in een koninklijk gewaad en ging naar de binnenhof van het koninklijk paleis. Daar bleef ze staan, tegenover de troonzaal. In de zaal zat de koning op zijn koninklijke troon, tegenover de ingang. Zodra hij koningin Ester in de hof zag staan, voelde hij zo veel genegenheid voor haar dat hij haar de gouden scepter toestak die hij in zijn hand hield. Ester ging naar voren en raakte het uiteinde van de scepter aan. Toen vroeg de koning haar: 'Wat is er, koningin Ester? Wat is uw wens? Al was het de helft van mijn rijk, het zal u gegeven worden.' En Ester antwoordde: 'Als het de koning goeddunkt, laat hij dan vandaag nog samen met Haman bij mij komen en deelnemen aan de feestelijke maaltijd die ik voor hem heb bereid.' Daarop gaf de koning bevel om Haman zo snel mogelijk te halen. 'We zullen doen,' zei hij, 'wat Ester verzoekt.'

Zo kwamen de koning en Haman om deel te nemen aan de maaltijd die Ester had bereid. Toen de wijn geschonken werd, zei de koning tegen Ester: 'Wat wilt u vragen? Het zal u gegeven worden. Wat is uw wens? Al was het de helft van mijn rijk, uw wens zal vervuld worden.' 'Wat ik wil vragen, wat ik wens ...' antwoordde Ester, 'als de koning mij goedgezind is en als de koning genegen is mij te geven wat ik wil vragen en mijn wens te vervullen, laat de koning dan nogmaals met Haman bij mij komen en deelnemen aan een feestmaal dat ik voor hen zal bereiden. Morgen zal ik op de vraag van de koning antwoord geven.'

Haman verliet het paleis die dag vrolijk en goedgehumeurd. Maar zodra hij in de Koningspoort Mordechai zag, die niet opstond en niet van ontzag voor hem beefde, werd hij woedend. Hij beheerste zich echter en ging naar huis. Daarop liet hij zijn vrienden bij zich komen en Zeres, zijn vrouw. Hij wees hun op zijn geweldige rijkdom, het

grote aantal zonen dat hij had en de eervolle positie die de koning hem had gegeven door hem boven alle hoge functionarissen te plaatsen. 'En daar komt nog bij,' zei Haman, 'dat koningin Ester een feestmaal heeft bereid waarvoor ze behalve de koning niemand anders dan mij heeft uitgenodigd. En ook voor morgen ben ik door haar gevraagd, samen met de koning. Maar dit betekent allemaal niets voor mij zolang ik Mordechai, die Jood, in de Koningspoort zie zitten.' Zijn vrouw en al zijn vrienden zeiden toen tegen hem: 'Laat een paal neerzetten van vijftig el hoog en zeg morgenochtend tegen de koning dat Mordechai daaraan moet worden gehangen. Dan kun je daarna vrolijk met de koning aan tafel gaan.' Dat voorstel beviel Haman, en hij liet de paal klaarzetten.

6

Die nacht kon de koning niet in slaap komen. Daarom gaf hij bevel de kronieken te brengen, het boek met de gedenkwaardige gebeurtenissen van het rijk. Daaruit liet hij zich voorlezen. Op zeker moment kwam men bij het gedeelte waarin stond dat Mordechai iets had onthuld over twee eunuchen die de koning als lijfwacht dienden, en wel dat zij een plan hadden beraamd om koning Ahasveros om het leven te brengen. 'Welk eerbewijs of welke onderscheiding is daarvoor aan Mordechai gegeven?' vroeg de koning. 'Er is hem niets gegeven,' antwoordden zijn kamerdiens. Daarop vroeg de koning: 'Is er iemand in de hof?' Nu was Haman zojuist in de buitenhof van het paleis gekomen om de koning te zeggen dat hij Mordechai aan de paal moest hangen die Haman voor hem had laten klaarzetten. De kamerdiens antwoordden dus: 'Ja, Haman staat in de hof te wachten.' 'Laat hem binnen,' zei de koning. Toen Haman binnengekomen was, vroeg de koning hem: 'Wat moet er gedaan worden als de koning iemand eer wil bewijzen?' Haman